KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 4e november 1966 door de Minister van Nationale Opvoeding en door de Minister-Staatssecretaris voor Nationale Opvoeding verzocht hun van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "houdende oprichting van een centrale examencommissie belast met het verlenen van het getuigschrift inzake de voldoende kennis van het Frans, het Nederlands of het Duits als onderwijstaal", heeft de 10e november 1966 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de l'Education nationale et par le Ministre-Secrétaire d'Etat à l'Education nationale, le 4 novembre 1966, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "portant création d'un jury central chargé de délivrer le certificat constatant la connaissance suffisante du français, du néerlandais ou de l'allemand comme langue de l'enseignement", a donné le 10 novembre 1966 l'avis suivant :

ALGEMENE OPMERKINGEN.

Overeenkomstig artikel 15, tweede lid, van de wet van 30 juli 1963 houdende taalregeling inzake onderwijs, bewijst een kandidaat zijn voldoende kennis van de onderwijstaal door het voorleggen van een der volgende bescheiden : ofwel het diploma waarop zijn aanwerving steunt, vermeldt deze taalkennis, ofwel het getuigschrift van een bij koninklijk besluit ingestelde examencommissie waaruit blijkt dat hij geslaagd is voor een examen over de voldoende kennis van die taal.

Hieruit volgt dat een kandidaat zijn voldoende kennis van een taal niet op een andere wijze kan bewijzen, en zeker niet door het voorleggen van een studiegetuigschrift of diploma dat alhoewel in die taal is gesteld niet tot grondslag dient voor zijn aanwerving.

Daarom kan het bepaalde van artikel 9, dat in verschillende mogelijkheden voorziet om de voldoende kennis van een taal te bewijzen, niet wettelijk verantwoord worden.

De vermelding "centrale examencommissie" strookt niet met de in artikel 15 van de wet van 30 juli 1963

.../..

voorkomende vermelding. Men vervange derhalve overal in het ontwerp-besluit de woorden "centrale examencommissie" door "examencommissie" en in de Franse versie "jury central" door "commission d'examen".

\+
\+ +

BIJZONDERE OPMERKINGEN.

Aanhef.

Rechtsgrond voor de oprichting van bedoelde examencommissie is artikel 15 van de wet van 30 juli 1963. De wet van 29 mei 1959 dient derhalve niet te worden aangehaald.

De Koning ontleent het recht om voor de inschrijving tot het examen het bij artikel 10 van het ontwerp bedoelde recht te vorderen aan de wet van 29 maart 1953 betreffende de door de Rijksbesturen ingerichte examens en vergelijkende examens. Deze wet dient dan ook te worden vermeld.

De Minister van Begroting moet worden aangevuld met zijn volledige titel. Ook moet de tekst worden aangevuld met de datum waarop de bevoegde Minister zijn akkoord heeft gegeven.

.../.

Beschikkend gedeelte.

Voor een logische ordening van de verschillende bepalingen is het aangewezen het besluit te laten beginnen met de instelling van de examencommissie. Daarom veranderen hoofdstuk I en hoofdstuk II van plaats en worden de artikelen vernummerd zoals uit de voorgestelde tekst zal blijken.

Artikel 1.

Doordat de toegang tot het examen inzake voldoende kennis is voorbehouden aan de examinandi die op grond van hun diploma bevoegd zijn hun moedertaal of een tweede taal te onderwijzen, worden zonder wettelijke grond de kandidaten uitgesloten die hun diploma hebben behaald in een andere taal dan in hun moedertaal.

Artikel 2.

Een bestuurlijke afdeling van een Ministerie kan als dusdanig niet worden belast met de oprichting van een commissie, vooral als de benoeming der leden aan de Minister wordt opgedragen. De woorden "ingericht door het Bestuur van het normaalonderwijs" worden derhalve weggelaten.

Artikel 4.

Volgens de inlichtingen verstrekt door de bevoegde ambtenaren, gelden de benoemingsvoorwaarden van de leden zowel voor de leerkrachten van het officieel onderwijs als voor die van het vrij onderwijs.

Er wordt nagelaten te bepalen dat de voorzitters gekozen worden uit de Rijksinspecteurs.

Ten slotte moet nog worden opgemerkt dat het bepaalde onder 4° niet aansluit bij de inleidende zin van het artikel.

Artikel 5.

Het bepaalde van artikel 5 is zo evident dat het zonder bezwaar mag worden weggelaten.

Artikel 6.

Het woord "ten minste" kan aanleiding geven tot betwisting. Het staat alleen aan de Koning, het programma van het examen vast te stellen. Noch de Minister, noch de examencommissie hebben het recht dit programma aan te vullen. Daarom dient het woord "ten minste" te worden geschrapt.

Rekening houdend met al die opmerkingen en ook met enkele vormopmerkingen die echter geen commentaar vergen, wordt voorgesteld het ontwerp-besluit te lezen als volgt :

KONINKLIJK BESLUIT BETREFFENDE HET BIJ ARTIKEL 15, TWEEDE LID, VAN DE WET VAN 30 JULI 1963 VEREISTE BEWIJS VAN DE VOLDOENDE KENNIS VAN DE ONDERWIJSTAAL.

BOUDEWIJN, Koning der Belgen,
Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET.

Gelet op de wet van 30 juli 1963 houdende taalregeling in het onderwijs, inzonderheid op artikel 15 ;

.../...

Gelet op de wet van 29 maart 1953 betreffende de door de Rijksbesturen ingerichte examens en vergelijkende examens, inzonderheid op artikel 1 ;

Gelet op het akkoord van Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting, gegeven op ...

Gelet op het advies van de Raad van State ;

Op de voordracht ...

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

HOOFDSTUK I.- ALGEMENE BEPALINGEN.

Artikel 1.-

De examencommissie belast met het verlenen van het getuigschrift inzake de voldoende kennis van de onderwijstaal houdt zitting tweemaal per jaar op bij ministerieel besluit bepaalde data.

Artikel 2.-

De examencommissie omvat een Nederlandstalige, een Franstalige en een Duitstalige afdeling.

De leden van de afdelingen worden voor één jaar bij ministerieel besluit benoemd.

.../...

Artikel 3.-

§ 1. Iedere afdeling bestaat uit :

- een voorzitter en een plaatsvervangende voorzitter ;
- ten minste zes leden en evenveel plaatsvervangende leden ;
- een secretaris en een plaatsvervangende secretaris.

De secretaris en de plaatsvervangende secretaris zijn niet stemgerechtigd.

§ 2. De voorzitter en de plaatsvervangende voorzitter worden gekozen uit de Rijksinspecteurs voor het middelbaar, normaal- of technisch onderwijs, belast met het toezicht op het onderwijs van de taal waarvoor de afdeling bevoegd is.

De leden en plaatsvervangende leden worden derwijze gekozen uit de leden van het onderwijzend personeel van het middelbaar, normaal- of technisch onderwijs, die houder zijn van een wettelijk academische graad en de taal onderwijzen waarover het examen gaat, dat zij die tot het officieel onderwijs en zij die tot het erkend of gesubsidieerd vrij onderwijs behoren, in gelijk aantal vertegenwoordigd zijn.

De secretaris en de plaatsvervangende secretaris worden gekozen uit de ambtenaren van het Ministerie van Nationale Opvoeding.

HOOFDSTUK II.- TOELATINGSVOORWAARDE.

Artikel 4.-

De examinandus, houder van een diploma of een getuigschrift dat het bewijs levert van zijn grondige kennis van een onderwijstaal, wordt toegelaten tot het examen over de voor dezelfde graad van onderwijs voldoende kennis van een andere onderwijstaal.

.../...

HOOFDSTUK III - PROGRAMMA VAN HET EXAMEN.

Artikel 5.-

Het examen omvat :

1° een schriftelijk gedeelte ...(zoals in het ontwerp) ... ;

2° een mondeling gedeelte... (zoals in het ontwerp) ...

Artikel 6.-

... (zoals artikel 7 van het ontwerp) ...

HOOFDSTUK IV. - SLOTBEPALINGEN.

Artikel 7.-

... (zoals artikel 8 van het ontwerp) ...

Artikel 8.-

Het bedrag van het inschrijvingsgeld op het examen bedraagt 200 frank.

Artikel 9.-

... (zoals artikel 11 van het ontwerp) ...

Artikel 10.-

Onze Minister van Nationale Opvoeding en Onze Minister-Staatssecretaris voor Nationale Opvoeding zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te ...

...

...

...

In fine van de bijlage schrijve men :

"Ons bekend om te worden gevoegd bij het koninklijk besluit van ...".

Op de bijlage dienen dezelfde handtekeningen voor te komen als onder de eigenlijke tekst van het koninklijk besluit

---

OBSERVATIONS GENERALES.

Conformément à l'article 15, alinéa 2, de la loi d 30 juillet 1963 concernant le régime linguistique dans l'enseignement, un candidat fait la preuve de sa connaissance suffisante de la langue de l'enseignement s'il produit un des documents suivants : soit le diplôme qui est à la base de son recrutement et qui fait mention de cette connaissance, soit le certificat constatant qu'il a réussi un examen sur la connaissance suffisante de cette langue, devant une commission d'examen constituée par arrêté royal.

Il s'ensuit qu'un candidat ne peut faire la preuve de sa connaissance suffisante d'une langue par une autre voie, et certes pas par la production d'un certificat d'études ou d'un diplôme qui, bien qu'établi dans ladite langue, n'est pas à la base de son recrutement.

Dès lors l'article 9, qui prévoit différents moyens de faire la preuve de la connaissance suffisante d'une langue, n'a pas de fondement légal.

La mention "jury central" n'est pas conforme à la mention qui figure à l'article 15 de la loi du 30 juillet 1963. Il conviendrait, dès lors, dans l'arrêté en projet, de remplacer partout les mots "jury central" par "commission d'examen", et, dans le texte néerlandais, les mots "centrale examencommissie" par "examencommissie".

+

+ +

.../.

OBSERVATIONS PARTICULIERES.

Préambule.

La création de ladite commission d'examen trouve son fondement légal dans l'article 15 de la loi du 30 juillet 1963. Il n'y a dès lors pas lieu de se référer à la loi du 29 mai 1959.

Le Roi puise le pouvoir de réclamer le droit d'inscription prévu à l'article 10 du projet dans la loi du 29 mars 1953 relative aux examens et concours organisés par les administrations de l'Etat. Il conviendrait dès lors de se référer à cette loi.

Il devrait être fait mention du titre complet du Ministre du Budget. En outre, le texte devrait être complété par la date à laquelle le Ministre compétent a donné son accord.

Dispositif.

L'ordonnancement logique des dispositions commande que la création de la commission d'examen figure en tête du projet. Il conviendrait à cette fin de permuter les chapitres Ier et II et de modifier le numérotage des articles comme indiqué ci-dessous dans le texte proposé.

Article 1er.

En réservant l'admission à l'examen portant sur la connaissance suffisante aux seuls récipiendaires porteurs d'un diplôme les déclarant aptes à enseigner leur langue

.../...

maternelle ou une seconde langue, cette disposition exclut, en dehors de toute base légale, les candidats qui ont obtenu leur diplôme dans une autre langue que leur langue maternelle.

Article 2.

Une subdivision administrative d'un Ministère ne peut être chargée, comme telle, de l'institution d'une commission d'examen, d'autant moins lorsque la nomination des membres de ladite commission est confiée au Ministre. Les mots "institué par l'Administration de l'enseignement normal" devraient dès lors être omis.

Article 4.

Selon les renseignements fournis par les fonctionnaires délégués, les conditions de nomination des membres sont valables tant pour le personnel de l'enseignement officiel que pour celui de l'enseignement libre.

Le projet omet de prévoir que les présidents seront choisis parmi les inspecteurs de l'Etat.

Enfin, il y a lieu d'observer que la disposition au 4° ne concorde pas avec la phrase liminaire de l'article.

Article 5.

Le prescrit de l'article 5 paraît tellement évident qu'il peut être omis sans inconvénient.

.../...

Article 6.

Les mots "au moins" peuvent donner lieu à contestation. Il n'appartient qu'au Roi de fixer le programme de l'examen. Ni le Ministre, ni la commission d'examen n'ont le pouvoir de le compléter. Il conviendrait dès lors de supprimer les mots "au moins".

Compte tenu des observations qui précèdent et de quelques observations de pure forme qui n'appellent pas d'autre commentaire, il est proposé de rédiger l'arrêté en projet ainsi qu'il suit :

ARRETE ROYAL RELATIF A LA PREUVE, REQUISE PAR L'ARTICLE 15, ALINEA 2, DE LA LOI DU 30 JUILLET 1963, DE LA CONNAISSANCE SUFFISANTE DE LA LANGUE DE L'ENSEIGNEMENT.

BAUDOUIN, Roi des Belges,
A tous, présents et à venir, SALUT.

Vu la loi du 30 juillet 1963 concernant le régime linguistique dans l'enseignement, notamment l'article 15;

Vu la loi du 29 mars 1953 relative aux examens et concours organisés par les administrations de l'Etat, notamment l'article 1er;

Vu l'accord de Notre Vice-Premier Ministre et Ministre du Budget, donné le ... ;

Vu l'avis du Conseil d'Etat,

Sur la proposition ...

.../...

NOUS AVONS ARRETE ET ARRETONS :

CHAPITRE Ier. - DISPOSITIONS GENERALES.

Article 1er.-

La commission d'examen chargée de délivrer le certificat constatant la connaissance suffisante de la langue de l'enseignement, siège deux fois par an, à des dates fixées par arrêté ministériel.

Article 2.-

La commission d'examen comprend une section française, une section néerlandaise et une section allemande.

Les membres de ces sections sont nommés par arrêté ministériel, pour une durée d'un an.

Article 3.-

§ 1er. Chaque section se compose :

- d'un président et d'un président suppléant;
- d'au moins six membres et d'un nombre égal de membres suppléants;
- d'un secrétaire et d'un secrétaire suppléant.

Le secrétaire et le secrétaire suppléant n'ont pas voix délibérative.

§ 2. Le président et le président suppléant sont choisis parmi les inspecteurs de l'Etat de l'enseignement moyen, normal ou technique, chargés de l'inspection de l'enseignement de la langue pour laquelle la section est compétente.

.../...

Les membres et membres suppléants sont choisis parmi les membres du personnel enseignant de l'enseignement moyen, normal ou technique, porteurs d'un diplôme universitaire légal et enseignant la langue qui fait l'objet de l'examen, de telle manière que ceux qui appartiennent à l'enseignement officiel et ceux qui appartiennent à l'enseignement libre agréé ou subventionné, soient représentés en nombre égal.

Le secrétaire et le secrétaire suppléant sont choisis parmi les fonctionnaires du Ministère de l'Education nationale .

CHAPITRE II. CONDITION D'ADMISSION.

Article 4.-

Le récipiendaire, porteur d'un diplôme ou d'un certificat établissant sa connaissance approfondie d'une langue d'enseignement, est admis à l'examen sur la connaissance suffisante d'une autre langue d'enseignement pour le même degré d'enseignement.

CHAPITRE III. PROGRAMME DE L'EXAMEN.

Article 5.-

L'examen comporte :

1° une épreuve écrite ... (la suite comme au projet) ... ;

2° une épreuve orale ... (la suite comme au projet) ...

Article 6.-

... (article 7 du projet) ...

.../...

CHAPITRE IV. DISPOSITIONS FINALES.

Article 7.-

... (article 8 du projet) ...

Article 8.-

Le montant de l'inscription à l'examen s'élève à 200 francs.

Article 9.-

... (article 11 du projet)....

Article 10.-

Notre Ministre de l'Education nationale et Notre Ministre-Secrétaire d'Etat à l'Education nationale sont chargés, chacun en ce qui le concerne, de l'exécution du présent arrêté.

Donné à , le

...

...

In fine de l'annexe, il conviendrait d'ajouter :

"Vu pour être annexé à Notre arrêté du ... ".

\+

\+ \+

L'annexe doit comporter les mêmes signatures que l'arrêté lui-même.

De kamer was samengesteld uit

de Heren : H. BUCH, staatsraad, voorzitter,
Messieurs : conseiller d'Etat, président,

Ch. SMOLDERS, staatsraden,
G. BAETEMAN, conseillers d'Etat,

J. LIMPENS, bijzitters van de afdeling wetgeving,
R. de RYKE, assessseurs de la section de législation,

M. JACQUEMIJN, adjunct-griffier, griffier,
greffier adjoint, greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. Ch. SMOLDERS.

Het verslag werd uitgebracht door de H. A. VANDER STICHELE, substituut.

La chambre était composée de

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. Ch. SMOLDERS.

Le rapport a été présenté par M. A. VANDER STICHELE, substitut.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

(get.) M. JACQUEMIJN.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) H. BUCH.